

تعلیمات اجتماعی و مدنی

برای سال اول دبیرستانها

طبق برنامه جدید مصوب شورای عالی فرهنگ

تألیف

محسن حداد

نصرت آشیکم آلمهی عبد العلی رخواری

جواد حیدری دکتر همین کریمی

حق چاپ محفوظ و مخصوص است به :

شورای اسلامی
شورکت نساجی حاج محمدحسین قابوچکار

تهران - ۱۳۲۵

مواد برنامه تعلیمات اجتماعی و مدنی سال اول

مصوب شورای عالی فرهنگ

۱- زندگانی اجتماعی

۲- زندگی امروز در کارخانه، دهکده، در شهر صورت اجتماعی دارد.

۳- يك کار اجتماعی چگونه باید اداره شود - لزوم قانون برای جامعه رهبری و هدایت دیگران در يك کاردسته جمعی و لزوم پیروی دستور راهنمایان.

۴- خانواده و تشکیل آن - اعضاء خانواده تحولات زندگی خانواده خانواده امروزی - خانواده یا کانون جمعیت اخلاق و خانواده

۵- لزوم همکاری و تشریک مساعی و علاقمندی با مورد کشور توجه مخصوص به بهداشت عمومی و اداره دهکده - شورای ده - شرکت انتخابات شورای ده

۶- نظافت مدرسه و کوچه و شهر - طرز رفت و آمد در خیابانها حفظ اموال عمومی از قبیل اموال مدرسه و درخت های کوچه و خیابان و درختهای عمومی - کمک در موقع آتش سوزی - کمک بمصدومین

۷- انجمن شهر - شهرداری و وظایف انجمن شهر لزوم شرکت در انتخابات شورای شهر - ذکر قسمتی از قوانین مربوط به تشکیلات شهرستان.

۸ - اوراق شناسنامه - ذکر اهمیت وقایع چهار گانه و لزوم ثبت آنها.

۹ - وظایف انسان نسبت بوطن - اهمیت وطن و علاقه به آن -

اهمیت تاریخ ایران - خدمات بزرگان علمی و ادبی ایران بتمدن جهان

۱۰ - لزوم دفاع از وطن - زیان فرار از دفاع - فدا کاری در راه

میهن ارجان و مال وقت - اطاعت از قوانین کشوری - مالیات و لزوم پرداخت آن.

۱۱ - قانون اساسی ایران و مختصری از تاریخ آن.

که هر کسی میرد

نام خدا

مقدمه

بنابر عقیده علماء اخلاق و اجتماع . انسان موجودیست اجتماعی و زندگی اجتماعی اصل ثابت زندگی بشر و حیات هر فردی با آن بستگی دارد .

هدف تشکیل اجتماع تهیه وسایل مورد نیاز و تأمین ضروریات زندگی است بکمال بکدیگر . زیرا هیچ فردی نمیتواند تمام وسایل لازمه زندگی را برای خود تهیه کرده و بحیات خود ادامه دهد در صورتیکه در زندگی اجتماعی چون کارها تقسیم شده و هر کس قسمتی از آنرا انجام میدهد ، رنج تهیه تمام وسایل معيشت برداش کسی سنگینی نمیکند و ادامه زندگی را در مقابل مشکلات طبیعت غیر مقدور نمیسازد .

در هر اجتماعی برای آنکه زندگی تحت نظم صحیحی استوار باشد قواعد و مقرراتی لازم است تا هر کس بمیل خود تواند آنچه میل دارد انجام دهد و از آنچه بامنافعش منافات دارد ، سر باز زند و اگر کسانی در اجتماع پیدا شوند که بحقوق دیگران بعنایین مختلف تجاوز کنند ، بمحض همان قوانین و مقررات بوسیله مقامات صلاحیت دار مورد تعقیب قرار گرفته و برای عبرت دیگران مجازات خواهند شد .

قوانین و مقررات برای استقرار صلح و آرامش و تأمین سعادت افراد هرجامعه بسیار ضروری است .

هر اجتماعی که قوانین و مقررات صحیحی داشته باشد و و دقیقاً بمورد اجرا در آید ، حقوق مختلفه افراد محفوظ تر و عدالت اجتماعی که رکن اساسی بقای هر ملتی است بیشتر استقرار

خواهد یافت.

هدف مقررات و قواعد اخلاقی که بوسیله علماء اخلاق و اجتماع و پیامبران وضع شده بمنظور تأمین رفاه و سعادت جوامع بشری است و تنها فرقیکه با مقررات و قوانین موضوعه اجتماعی دارد، نداشتن ضمانت اجراست، بدین جهت همیشه افرادناصالح از این رهگذ سوء استفاده نموده و بمقررات اخلاقی پشت با میزند و موجب فساد اجتماع مگردند.

دانش آموزان عزیز در این کتاب بوظایفی که قوانین جاریه و همچنین مقررات اخلاقی برای حفظ حقوق افراد تأمین آسایش مردم وضع نموده‌پی برده و با توضیحات بیشتر دیگران محترم تعليمات اجتماعی و مدنی که وظیفه سنگینی بعهده داشته و دانش آموزان امور وزرا برای اجتماع فردا افرادی وظیفه شناس و صالح و مفید تریت مینماید، بهتر بوظایف اجتماعی و اخلاقی خود واقفسده و بسهم خود در اصلاح جامعه و خدمت با اجتماع خواهند کوشید.

زندگانی اجتماعی

چون انسان از نظر طبیعت یک موجود اجتماعی است، باید زندگانی او هم اجتماعی باشد و در غیر اینصورت نه تنها مراحل انسانیت را سیر نکرده و بفلسفه خلقت و راز آفرینش واقع نکرده بلکه از وظایفی که بخالق متعال دارد بازخواهد ماندو وجودی عاطل و باطل خواهد بود بنا بر این انسان در زندگانی اجتماعی وظایفی دارد که مجبور به انجام آن میباشد و این وظایف بطور کلی شامل زندگانی خصوصی و زندگانی اجتماعی است.

زندگانی خصوصی هر فرد عبارتست از ستایش خدا و تربیت و پرورش جسم و روح که غفلت در آن موجب زوال خود و و بال جامعه خواهد شد.

واما زندگانی اجتماعی که اصل ثابت زندگانی بشر میباشد عبارت از وظایفی است که هر فردی در انجام آن کاملاً مقید و رعایت آن ملازم بقاء جامعه میباشد. و چنانچه رعایت نشود نظام اجتماع بهم خواهد خورد و سرانجام باعث سقوط و نیستی آن جامعه خواهد گشت و بهمین سبب زندگانی اجتماعی وظایف هر فردی را در اصل تربیت دینی، و تربیت مدنی و تربیت سیاسی مشخص و محدود نموده و هر انسانی در هر نقطه ای از عالم چه در کشور ایران و چه در سایر ممالک جهان به اجرای قوانین و مقررات این سه راهنمای، موظف میباشد. بنا بر این همانطوری که برای ادامه حیات محتاج به خوراک و استراحت و پوشاش و مسکن میباشیم.

در زندگانی اجتماعی بمنظور بقاء جامعه خود وظایفی داریم که در انجام آن ملزم واجتناب از آن موجب زوال جامعه خواهد گردید.

زندگانی اهر و ز در کارخانه

زندگانی اجتماعی صور مختلف دارد. برای کودکان محدود به چهار دیوار منزل و برای دانشآموزان بصورت کلاس، درس و آموزشگاه

«کارگری در حال کار»

و برای نمایندگان مجلس بصورت پارلمان و وضع قوانین و کوشش در راه انجام وظایف ملی جلوه گر میشود. و همچنین برای کارگران محیط

کارگری گوشه از اجتماع بزرگی است که برای آنها زندگانی اجتماعی کارگری را فراهم ساخته است. در داخل بعضی از کارخانه ها کشورهای صنعتی عالم مانند امریکا و روسیه شوروی و انگلستان تشکیلات وسیعی است که کلیه احتیاجات کارگران را از نظر خوراک و پوشش و مسکن و وسائل تحصیل اطفال و سایر ضروریات زندگانی آنها فراهم مینماید

«پک خانواده کارگری»

و در واقع زندگانی کارگران در این قبیل کارخانجات که اکثرت جمیعت کارگران و وجود تشکیلات متعدد اجتماعی آنرا بصورت شهری در آورده است کاملاً جنبه اجتماعی داشته و کارگران علاوه بر رعایت امقررات محیط کارگری در اجرای وظایف اجتماعی و رعایت سه اصل ثابت زندگانی اجتماعی که همان تریت سیاسی و مدنی و دینی است ملزم و مقید میباشند.

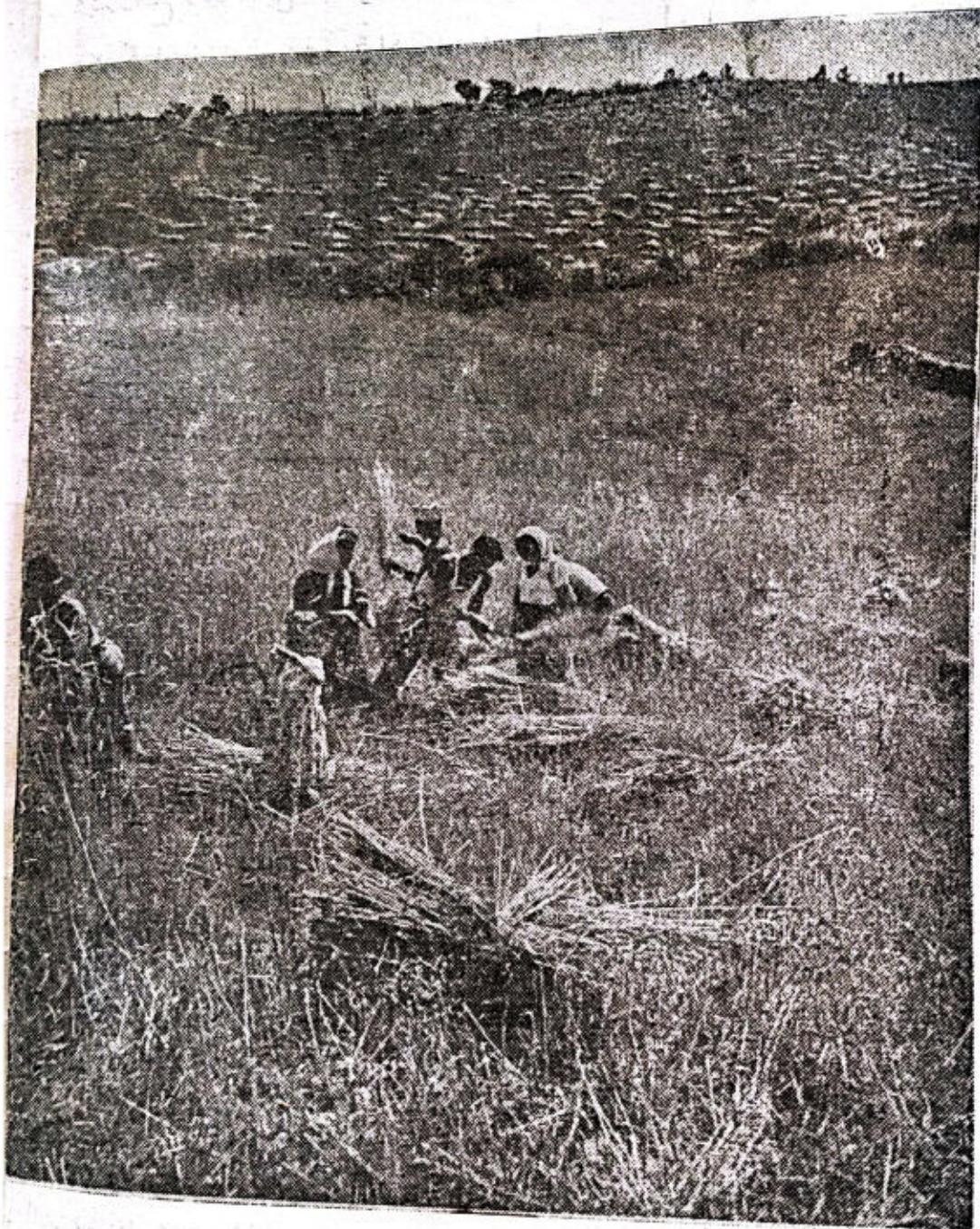
زندگانی آهروز در دهکده

انجام وظیفه در زندگانی اجتماعی برای هر فرد و در هر محیطی قطعی و ضروری است چه برای یک دانش آموز در محیط مدرسه و چه برای دیگران در محیط مربوط بخود.

ساکنین دهکده ها نیز که اجتماع کوچکی را تشکیل می‌دهند مانند سایر دسته ها متشکل یک اجتماع در رعایت مقررات و اطاعت از قوانین موظفند.

روستاییان در انجام امور کشاورزی و پیشرفت کار خود به تعاون و همکاری با یکدیگر کاملاً نیازمند میباشند و تأسیس شرکتهای فلاحتی و تعاونی و اتخاذ تدابیری جهت مبارزه با آفات مختلفه نباتی و حیوانی و آماده نمودن زمینهای بی مصرف برای کشت و زرع و استفاده از رو دخانه ها و ساختن جاده و تریت و پرورش حیوانات و طیور و بالاخره بهبود امور کشاورزی در دهات بستگی بمسئله معاونت و همکاری افراد آن ده با یکدیگر دارد و تا حالی یک دهکده در پیشرفت امور فلاحتی و سایر امور مربوطه با هم تشریک مساعی نکننده کارهای خود پیشرفتی

حاصل نخواهد نمود.

« عده ای از کشاورزان دسته جمعی باهم مشغول کار میباشند »

زندگانی در شهر

زندگی در شهر که یک محیط بزرگ اجتماعی است از نظر رعایت

قوانین اجتماع و انجام وظایفی که هر فرد در هر اجتماع به پنهان دارد با زندگانی در دهکده و کارخانه اختلافی نخواهد داشت. فقط چون زمینه توسعه و ترقی فرهنگ و دانش و خدمت بجماعه بشری در اجتماعات بزرگ آماده تراست. استعداد فطری اشخاص در شهرها در رشتہ های مختلف بیشتر بکار افتاده و در راه بالا بردن سطح زندگانی و تأمین خواسته های بشر کوشش زیادتری بکار خواهد رفت. بنابراین شهر اجتماع بزرگی است که افراد آن در حدود قدرت و توانایی خویش در کمک و مساعدت به یکدیگر و خدمت بوطن و سایر وظایف و تکالیف که دین و سیاست و اجتماع وضع نموده کوشا و ماحصل آنکه با بذل قوای جسمانی و روحانی خود موجبات ترقی جامعه و تهذیب اخلاق و بیداری افکار و ادلهان عمومی را فراهم سازد.

کار اجتماعی چگونه باید انجام شود

چون افراد بشر مانند حلقه های زنجیر یکدیگر متصل و پیوسته اند در انجام امور اعم از کار های ساده و مشکل باید با یکدیگر تشریک مساعی نموده و بیاری هم برفع حواائح و نیازمندیهای هم اقدام نمایند. مثلا برای تأسیس و بکار آنداختن یک کارخانه کمک و مساعدت افراد یکدیگر شرط اساسی و اولیه توفیق در این راه میباشد. یا برای احداث جاده و ساختن دبستان و دبیرستان تائیر وی معاوضت و همکاری نباشد کاری از پیش نخواهد رفت زیرا بمصداق :

یا الله مع الجماعه دست خدا نیز با اجتماع است و کمک و تشریک مساعی افراد در کلیه امور با هم موجب ترقی و تعالی هر ملتی خواهد بود.

لزوم قانون برای جامعه

بشر از همان روز کاران پیش برای حفظ جان و مال و نوامیس خود و ایجاد حکومتی صالح و خدمتگزار بوضع قوانین و مقرراتی اقدام نمود. این قوانین بمرور زمان رو بتكامل رفت تا اینکه امروز در کلیه ممالک عالم روی مقتضیات زمان و مکان و بمنظور تعکیم نظم اجتماع عدالت اجتماعی یعنی وظیفه آدمی در جامعه قوانینی مناسب وضع و جاری است و مردم در اطاعت واجرای آن ناگزیر میباشند.

بنابراین قوانین و مقررات تکلیف انسان را در جامعه تعیین و از تجاوز افراد بجان و مال و نوامیس یکدیگر جلوگیری نماید و در عین حال آزادی فردی و اجتماعی و کلیه امتیازاتی که بموجب همان قوانین هر شخص دارا میباشد محفوظ است.

بدیهی است چنانچه در اجتماعی قانون و مقرراتی حکم فرما نباشد امنیت و عدالت و آزادی از مردم سلب و تمدن و فرهنگ منسون و کسی بر جان و مال خود ایمن نخواهد بود. پس آزادی فردی و اجتماعی و تأمین جان و مال و نوامیس مردم و ایجاد حکومتی صالح، و ترقی و پیشرفت فرهنگ و تمدن بسته بوجود قانون و چگونگی اجرای آن قوانین است.

رهبری و هدایت دیگر آن در یک گاردینتیه جمعی

ولزوم پیروی از دستور راهنمایان

در زندگی اجتماعی انجام امور اعم از اجتماعی و سیاسی و اقتصادی و بطور کلی تمام امور مهم مملکت بکمک افراد آن جامعه انجام میکیرد و برای اینکه هر کاری حسن ختم داشته باشد رهبری

«کارها بطور دسته جمعی انجام میشود»

و هدایت دیگران بعده گروهی که دارای مسئولیت مستقیم میباشند
واگذار نمایند.

در ممالک متفرقی هر اجتماع و صنفی هیئتی که مسئولیت مستقیم هدایت
میکنند و با اطمینان کامل که بحسن نیت و هدف شخصی هیئت مزبور دارند
بنجام امور محوله میپردازند.

خانواده و تشکیل آن

تشکیل خانواده یکی از اساسی ترین وظایف انسانی و پایه اولین
بنای حیات اجتماع و همچنین مردمی اخلاقی و سازنده انسان می باشد
بعباره آخری اولین شکل ساده جامعه زناشوئی است، یعنی اتحاد یعنی
دو موجود مرد و زن. این اتحاد بر اثر دو عامل عرض وجود میکند یکی
میل طبیعی و دیگری میل اجتماعی است و علاوه بر عوامل مذکور زناشوئی
برای مقصدی بسیار شریف است که، آن کمک خوبی ها و فرار از بدیها
و کاستن سنگینی باز زندگانی است. زناشوئی که امروز متداول است از اول
بشریت اینطور بوده مراحل مختلفه طی کرده تا پایه امروزی رسیده
است. زناشوئی اساس خانواده و خانواده اساس کشور است وقتی خانواده
دچار اختلال و بی نظمی شود قطعاً زندگی کشور را بتجزیه میرود و
ضعیف میشود، زیرا حلقه های اتحاد و حدت یک کشور خانواده های
متعدد و منظم اند. در ممالک اروپا و امریکا و سایر کشور های متفرقی
عالی برای تشکیل خانواده تسهیلاتی فراهم شده و کمک هایی جهت
تشکیل آن بعمل می آید.

زناشوئی و تشکیل خانواده چون وظیفه ایست که اجتماع بعده افراد

گذارده از سقوط و تباہی جوانان و شیوع فساد جلوگیری نموده و با تولید

« عواطف مادری نسبت بفرزندان خود »

و تریست نسل آینده سعادت جامعه را استوار میسازد.

اعضاخ خانواده

هر خانواده از بزرگ خانواده که پدر نام دارد و زن خانه و چند اولاد که اعضاء خانواده بشمار میروند تشکیل میگردد و گاه افرادی مانند پدر بزرگ، مادر بزرگ، عمه، دائی، که از منسوبان نزدیک افراد یک خانواده میباشند بعلت زندگانی آنها در یک خانواده از اعضاء خانواده

محسوب میشوند، افراد یاک خانواده گرچه یکسان از عواطف اولیه باء خود بر خوردار میکردند ولی از لحاظ سن باید رعایت احترام و ادب یکدیگر را نموده و گوش بنصایح و راهنماییهای بزرگتران داده و دستورات آنان را که روی کمال مهربانی و دلسوزی است اطاعت نمایند تا دینی که از راه اجرای دستور و اوامر اولیاء خود بهدهدار نددر انجام آن توفیق یابند.

تحولات زندگی خانواده

در هر خانواده تحولاتی مانند ازدواج، تولد، مرگ اتفاق خواهد افتاد، ازدواج و تولد با اینکه یاک امر طبیعی و ملازم یکدیگر ندممکن است در بعضی خانواده‌ها بعلت تربیت خانوادگی و یا اخلاق افراد و سایر علل انجام پذیر دولی مرگ که آخرین مرحله و طبیعی ترین شرایط زندگی است و برای اعضاء هر خانواده خواهناخواه در حالات و موقعیت‌های مختلف رخ خواهد داد، گاه موجب پراکندگی اعضاء خانواده میگردد بدیهی است چون مرگ امر طبیعی است جز صبر و شکریائی نسبت به فوت نزدیکان و منسوبان چاره‌ای نخواهد بود و هر کس باید در جامعه نسبت بهم نوعان چنان رفتار کند که پس از مرگ از او به نیکی یاد کنند و راه و رسم اورا سرمشق رستگاری و بشردوستی قرار دهند.

سعديا هرد نکو نام نميرد هر گز

مرده آنست که نامش بنکوئی نبرند

خانواده یا کانون جمیعت و اخلاق

همانطوری که قبل اشاره کردیم خانه و خانواده سازنده انسان را زندگی خانوادگی مقدمه حیات اجتماعی است و بهمین سبب پدر

و مادر برای تربیت اطفال خود وظیفه بسیار سنتکینی دارد که طبیعت و اجتماع بدش آنها منعول کرده واضح است در هر خانواده ای که روح تربیت و تقوی و محبت و وظیفه شناسی حکمفرما باشد افراد آن خانواده مردمی وظیفه شناس و صالح و کار آمد و سعادتمند بوده و از افتخارات جامعه خواهند بود و اگر برخلاف درخانواده‌ای دروغگوئی و بی تربیتی و رفتار وکفتار زشت و ناشایسته معمول باشد اطفال آن خانواده که قابلیت پذیرفتن هر گونه تربیتی را دارند برنگ مهیط خویش

«وفتار دو کودک می تربیت نسبت بهم در یک خانواده»

در آمده و باهمان اخلاق و صفات محیط خانوادگی و از اجتماع شده و موجب فساد و تباہی جامعه میگردند.

بنا بر این چون طفل‌مانند آمینه است که گفتار و رفتار هر فردی از افراد خانواده در آن منعکس خواهد شد، چنانچه پدران و مادران در تربیت فرزندان خود قصوری را دارند عملاً بفساد جامعه و تخریب اخلاقی عمومی کمک نموده و اکر بتهدیب اخلاق و تربیت کودکان خود که جوانان فردای اجتماع میباشند پردازند اجتماعی را از فضائل و سجاویای اخلاقی برخوردار نکرده و به کمالات انسانی رهبری نموده‌اند.

لزوم همه‌گاری و تشریک همساهمی

و هلاقمندی به امور گشود

افراد هر جامعه در تمام امور و مسائل کوچک و بزرگ اجتماعی یکدیگر مرتبط و پیوسته و در زندگانی با هم مشترکند و روی همین اصل طبیعی باید هر کس در حدود توانایی خود بدیگران کمک نموده و در غم و شادی افراد شریک باشد. و در صورت وقوع حوادثی مانند شیوع امراض آتش سوزی، بروز قحطی و سیل زدگی و سایر سوانح بحکم انسانیت باید از خود رشادت و جوانمردی نشان داده و در کمال رشادت و از خود گذشتگی در نجات همنوعان خود از چنگال مرک اقدام نمایند.

سعدی میفرماید:

بنی آدم اعضای یکدیگرند
که در آفرینش زیک گوهرند

جو عضوی بدد آورد روزگار
دکر عضو ها را نمایند قرار

تو کز معنت دیگران بی‌غمی
نشاید که نامت نهند آدمی

بنابراین چون ترقی و موقیت هر جامعه در تشریک مساعی افراد آن جامعه بیکدیگر است، وظیفه اجتماعی هر فرد شرافتمند و خدمتگذار این است که در هر حال و مناسی است از ضعفا دستکیری نموده و در تهذیب اخلاق عمومی افراد بکوشد و در راه توسعه و ترویج فرهنگ و دانش اقدام کند و بمنظور اجرای هدف هیئت حاکمه برای بهبود زندگانی مردم و اعتلای جامعه همکاری و معااضدت بعمل آورده و در صورت وقوع حوادث تلغی و وقایع تا گوار نسبت به عده‌ای از افراد یک جامعه مجاهدت و از خودگذشتگی نشان دهد.

تو جله مخصوص په بهد آشت عمومی

چون سلامتی هر فردی در کروچکونگی بهداشت عمومی است بنابراین یکی از وظایف مهم اجتماعی هر انسانی توجه به بهداشت و رعایت اصول آنست و چون سلامتی افراد بستگی بهم دارد هر کسی برای حفظ سلامتی خود دیگران باید رخوردن و آشامیدن و تنفس کردن و مسکن گزیدن کمال توجه و دقیقاً بکاربرده و بمنظور رعایت بهداشت همکانی از آلوده نمودن آب آشامیدنی و ریختن خاکروبه و کنایفات در معابر عمومی جلوگیری نموده و در نظافت معابر و اماکن و حفاظت خود از امراض مسریه کوشش کرده و بمنظور سلامتی خود در تأمین سلامتی دیگران و بهداشت همکانی اقدامات لازم را رعایت نماید زیرا سلامتی هر کس در سلامتی دیگری است.

اداره دهکده و شورای ده

و شرکت در آن

بر طبق قوانین جاریه وزارت کشور اداره دهکده به دهبان که توسط مردم ده انتخاب و بخشدار حکم اورا صادر میکند و اگذار گردیده است و دهبان در رفع گرفتاریهای اهالی ده و همکاری و همراهی با آنان اقدام نموده و در اجرای مقررات و قوانین بامأمورین دولت تشریک مساعی مینماید.

شورای ده از معتمدین محل تشکیل میگردد و وظیفه آن ترویج و توسعه امور کشاورزی میباشد، نیز بموجب اعتباراتی که وزارت کشور به شورای ده داده سالیانه مقداری از سهم مالکین در راه عمران و آبادی ده بمصرف میرسد.

نظافت در هدر سیه و گوچه و شهر

رعایت بهداشت عمومی از جمله وظایف مهم اجتماعی است و هر کس بمنظور رعایت بهداشت خود ملزم بر عایت بهداشت عمومی است. رعایت نظافت اماکن عمومی مانند گوچه، مدرسه و شهر برای افراد آن اجتماع ضروری است. همانطوری که هر یک از افراد خانواده در رعایت نظافت و بهداشت منزل خود علاقمند است باید در نظافت این قبیل اماکن عمومی نیز کوشایش کند.

بعضی از دانش آموزان از روی تسامح و بی اعتمانی به نظافت محل تحصیل و اثاث آن محل که اولی بمنزله خانه و دومی در حکم لوازم خانه اوست میپردازند و همچنین همین دسته از دانش آموزان بدون توجه بر عایت نظافت از کثیف نمودن معابر عمومی و انداختن آب

دهان در کوچه و خیابان و حتی در کلاس و اتوبوس و اماکن همگانی، ابا و پر هیزی نداشته و بجای اینکه برای سایرین نمونه و سرمشق نظافت و بهداشت باشند عامل مؤثر کثیف شدن کوچه ها و خیابانها محسوب ندیدن این چون کوچه، خیابان و مدرسه حتی شهر بمنزله یک خانه بزرگی است که همه افراد در آن سهیم میباشند، باید در نظافت آن کوشش نمود و مخصوصاً دانش آموزان که جوانان فردا و گلهای سرسبد اجتماع اندیش از سایر طبقات باید به این نکات توجه داشته باشند.

«بھیوانات مفید باید مانند این کودک حس ترحم داشت»

بلکه هر یک برادر تعالیم عالیه اخلاقی و علمی که از مریان دیران خود فرامیگیرند مردمان جاهل را بر عایت نظافت و پاکیزگی شخصی و عمومی هدایت نمایند.

طرز آمد و رفت در خیابانها

رفت و آمد در خیابانها و معاابر و مجتمع عمومی مستلزم رعایت ادب و نژاکت و توجه به آمد و رفت سایر عابرین است.

در کوچه و خیابان مخصوصاً در معاابر عمومی باید نه خیلی تند و نه خیلی آهسته راه رفت بلکه باید آرام و طوری رفت و آمد نمود که مزاحمت دیگران فراهم نشود. در دو طرف هر خیابان حاشیه ایست که بیاده رونام دارد و مخصوص عابرین است و عابرین موظفند در بیاده رو خیابان رفت و آمد نمایند. و برای عبور از یک طرف خیابان بطرف دیگر باتوجه برفت آمد و سایط نقلیه و راهیکه میان دو ردیف میخکوب قرار گرفته و موجب ارتباط یک طرف خیابان بطرف دیگر است باید عبور نمود و مخصوصاً در معاابر یکه رفت آمد مردم و سایط نقلیه زیاد است باید به چراغ راهنمای توجده است.

حفظ اموال عمومی

همانطوریکه هر کس لوازم و اثاث و اشیاء خود را از دست بردارد دیگران همون نگاه میدارد، باید از اموال عمومی که عموم مردم از آنها برخوردارند و بهزینه تمام مردم کشور تهیه و متعلق بهمه است نگاهداری و حفاظت نماید. اموال عمومی عبارتند از میز، صندلی، وسائل ورزش آموزشگاهها، پایهای و گردشگاهای عمومی، درخت، کتابخانه، آثار باستانی و سایر وسائلی که در دسترس عموم واقع شده و چون مورد استفاده همه قرار میگیرند بنابراین همه باید در حفاظت و نگاهداری آنها مراقبت کنند تا از این راه

خدمتی به اجتماع کرده باشند.

«کتابخانه عمومی»

گمک در موقع آتش سوزی

گمک به مصدومین

احساسات و عواطف عالی انسانی، هر فردی را از نظر نوع دوستی موظف می‌سازد در موقع بروز حوادث تلخ و وقایع ناگوار مردانه دامن همت بکمر زده برای نجات برادران و خواهران و بالاخره هم نوعان خود بکمک آنان بستایند و ایشان را از خطر مرگ و ساقط شدن از هستی نجات دهند.

خدمتی به اجتماع کرده باشند.

« کتابخانه عمومی »

گمک در مواقع آتش سوزی

گمک به مصدومین

احساسات و عواطف عالی انسانی، هر فردی را از نظر نوع دوستی موظف می‌سازد در مواقع بروز حوادث تلخ و وقایع ناگوار مردانه دامن همت بکمر زده برای نجات برادران و خواهران و بالاخره هم نوعان خود بکمک آنان بستابند و ایشان را از خطر مرگ و ساقط شدن از هستی نجات دهند.

در مواقع آتش سوزی افراد خیرخواه و نوع دوست از نظر رعایت اصول اخلاق و وظیفه ایکه اجتماع بعده آنها کذارده با مأمورین آتش نشانی همکاری و در رفع خطر مردانه اقدام مینمایند و همچنین هنگام سیل زدگی و شیوع قحطی و امراض مختلفه که طبقات جامعه را تهدید میکند و نیز

«رداین آتش سوزی عده‌ای از راه نوع دوستی بمصدومین مشغول کمک میباشند»
بیماران و یا مجرد حین و آسیب دیدگانی که به معالجه فوری نیازمندند و چنانچه در معالجه آنها اقدام فوری نشود، احتمال خطرخواهد بود باید بحکم انسانیت و نوع دوستی صمیمانه با آنها همراهی کرد و وسیله

نجات مجددین و مصدومین و آناییکه در معرض خطر قرار دارند،
فرامود.

شهرداری

هر محل که جمعیت آن حد اقل به پنج هزار نفر بالغ شد، طبق
قانون شهرداری تأسیس میگردد. و در هر نقطه‌ای که از نظر موقعیت و
اهمیت تشکیل شهرداری ضرورت داشته باشد و جمعیت آن به پنج هزار
نفر بالغ نشود وزارت کشور میتواند در آن محل دستور تشکیل انجمن
و شهرداری بدهد.

در نقاطیکه فقط در بعضی از فصوی برقراری شهرداری لازم باشد
برای فصل مزبور و همچنین برای چند محل که یکدیگر نزدیک و جمعاً
اقضای تشکیل شهرداری داشته باشند میتوان یک شهرداری تأسیس کرد.

وظایف شهرداری

حدود حوزه هر شهرداری بوسیله شهردار با تصویب انجمن شهر
تعیین میشود و پس از موافقت شورای شهرستان و تصویب وزارت کشور
قابل اجراست، وظایف شهرداری عبارتست از:
۱- ایجاد خیابانها و کوچه‌ها و میدانها و باغهای عمومی و معابر

آب و توسعه معاابر در حدود قوانین موضوعه،
۲- تنظیف و نگهداری و تسطیح معاابر و رودخانه‌های عمومی و
معاری آبها و فاضل آب و تنشیه قنوات مربوط شهر و تأمین آب و روشنایی
بوسائل ممکنه.

۳- مراقبت و اهتمام کامل در نصب بر که قیمت بر روی اجنس و
اجرای تصمیمات انجمن نسبت بادزانی و فراوانی خوار و بار میواد

مورد احتیاج عمومی و جلوگیری از فروش اجناس فاسد و معبدوم نمودن آنها.

۴- مراقبت در امور بهداشت ساکنین شهر و تشریک مساعی با مؤسسات وزارت بهداری در آبله کوبی و تلچیح واکسن و غیره برای جلوگیری از امراض ساریه.

۵- جلوگیری از گدائی و واداشتن گدایان بکار و توسعه آموزش عمومی وغیره.

۶- برای پاره‌ای مواد قانون تعليمات اجباری و تأسیس مؤسسات بهداشتی و تعاون و فرهنگی مانند نوانخانه و پرورشگاه یتیمان و درمانگاه و بیمارستان امراض ساریه و شیر خوارگاه و یتمارستان و کتابخانه و کلاس‌های اکابر و کودکستان و باغ کودکان و امثال آن و همچنین کمک باین قبیل مؤسسات و مساعدت مالی با جمن تربیت بدنی بمیزان صدی سه درآمد مستمر و معمولی سالیانه شهرداری و کمک با جمن های خانه و مدرسه.

۷- حفظ و اداره کردن دارائی منقول و غیر منقول متعلق شهر واقمه دعوی بر اشخاص و دفاع از دعاوی اشخاص علیه شهرداری.

۸- اهداء و قبول اعانات و هدايا بنام شهر با تصویب انجمن.

۹- نظارت و مراقبت در قیمت واوزان و مقیاسها و تهیه آمار مربوط بامور شهر و موالید و متوفیات.

۱۰- اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک و بوشاندن چاهها و چاله‌های واقع در معتبر عمومی و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکن‌ها و جلو اطاق‌های ساختمانهای مجاور معتبر عمومی

که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از نصب نلودانها
که باعث زحمت یا خسارت مردم باشد.

۱۱- جلوگیری از شیو غ امراض ساریه انسانی و حیوانی و اعلام
ابنگونه بیماریها بوزارت بهداری و دامپردازی و شهرداریهای همجاور
هنگام بروز آنها و دور نگاهداشت بنیادن مبتلا با امراض ساریه و
معالجه و دفع حیواناتی که مبتلا با امراض ساریه بوده و یاد ر شهربلا صاحب
ومضر هستند.

۱۲- پیشنهاد اصلاح نقشه شهر در صورت لزوم و تعیین قیمت عادله
اراضی وابنیه متعلق با شخص که مورد احتیاج شهر باشد. بر طبق قانون
توسعه معابر و تأمین محل و پرداخت آن وایجاد و توسعه معابر و خیابانها
و میدانها و باغهای عمومی و تهیه اراضی مورد احتیاج برای لوله کشی و
فاضل آب.

۱۳- تهیه و تعیین میدانهای عمومی برای خرید و فروش ارزاق و
توقف وسائل نقلیه وغیره.

۱۴- جلوگیری از افتتاح و دایر نگاهداشت دکانها و مرآکزی
که مواد محترقه میسازند در داخل شهر و همچنین ممانعت از دایر نگاهداشت
کوره پزخانه و دباغی و نظایر آن در داخل شهر یا نقاطی که انجمن شهر مخالف
پیداشت و رفاه اهالی تشخیص دهد و همچنین جلوگیری از افتتاح و دایر
نگاهداشت کارخانه های که مزاحم اهالی شهر باشد در اراضی شهر یا
مجاور آن.

۱۵- احداث بناهار و ساختمان های مورد نیاز محل از قبیل رختشویخانه
ومسراح و حمام عمومی و کشتارگاه و میدان ها و باغ کودکان و ورزشگاه با
اصول صحی و فنی و اتخاذ دایر لازم برای ساختمان خانه های ارزان قیمت

برای اشخاص بی بضاعت ساکن شهر.

۱۶ - تشریف مساعی با فر هنگ در حفظ اینه و آثار باستانی شهر و ساختمان های عمومی و مساجد و اهتمام در مراغات شرایط بهداشت در کارخانه ها و مراقبت در پا کیز کی کرمابه ها و نگاهداری اطفال بی صاحب و سر راهی و صدور پروانه برای کلیه ساختمان های که در شهر می شود.

۱۷ - ساختن خیابان ها و اسفلات کردن سواره روهای معابر و کوچه های عمومی و جویها و جدول های طرفین از سنک و اسفلات و امثال آن بعده شهر داری هر م محل می باشد.

آنچمن شهر

هر حوزه شهر داری انجمنی دارد بنام انجمن شهر که اعضاء آن از طرف اهالی مستقیماً و بارای مخفی با کثیرت نسبی برای مدت چهار سال انتخاب می شوند. حوزه هر شهر داری برای انتخاب نمایندگان انجمن بحسب تقریبی جمعیت بحوزه های متعددی تقسیم می شود و ساکنین هر حوزه سه نفر نماینده برای تشکیل انجمن شهر انتخاب می کنند.

تقسیم بندی شهر بحوزه های انتخابی در کمیونی مرکب از فرماندار یا بخشدار، شهردار، رئیس شهر بانی رئیس آمار و رئیس ثبت آمار که بدعوت فرماندار یا بخشدار تشکیل می شود بعمل آمده و پس از تهیه نقشه و تصویب کمیون بموقع اجرا گذاشته می شود (۱).

وظایف انجمن شهر

وظایف انجمن بقرار زیر است :

۱ - نظارت در حسن اداره و حفظ سرمایه و دارایی نقدی و جنسی

(۱) - نگونگی شهر داری و انجمن شهر بر طبق تصویب مجلس شورای اسلامی و سند مرداد ۱۳۴۴ می باشد که عیناً قسمتی از آن اینجا نقل شده است

داموال منقول و غیر منقول متعلق شهر و همچنین نظارت در حساب در آمد و هزینه آنها.

- ۲ - تصویب بودجه سالیانه اصلاح و بودجه و متمم بودجه و تصویب برنامه ساختمانی که از طرف شهرداری پیشنهاد می شود.
- ۳ - تصویب معاملات و نظارت در آنها عム از خرید و فروش و مقاطعه واجاره واستجاره بنام شهر با در نظر گرفتن صرفه و صلاح و با رعایت اصول مناقصه و مزایده بر طبق قانون محاسبات عمومی.
- ۴ - رفع اختلافات صنفی در صورت مراجعت از طرف شهرداری بالصناف جز در مواردی که موضوع جنبه حقوقی داشته باشد.
- ۵ - مراقبت در اجرای وظایف شهرداری، در امور بهداشت حوزه شهر و نظارت در امور بیمارستانها و پرورشگاهها و سایر مؤسساتی که از طرف شهرداری اداره می شود.
- ۶ - اظهار نظر در مورد تشریک مساعی شهرداری با ادارات و بنگاههای مربوط برای دایر کردن نمایشگاههای کشاورزی و هنری و بازرگانی.
- ۷ - مراقبت در تصویب لوایح برقراری یا الغاء عوایض شهر و ایجاد رختشویخانه های عمومی و آبریزها و گورستان و مردم شویخانه و تهیه وسایل حمل اموات مطابق اصول بهداشت.
- ۸ - نظارت در امور تماشاخانه و سینما و امثال آن و همچنین تدوین مقررات مفصل برای حسن ترتیب و نظافت و بهداشت این قبیل مؤسسات بر طبق پیشنهاد شهرداری و اتخاذ تدابیر احتیاطی برای جلوگیری از مخاطرات حریق و امثال آن.
- ۹ - وضع مقررات و نظارت در حفر مجرأ برای فاضل آب شهر یا

لوله آب یا برق و تصویب قراردادهای مربوطه با آنها.

۱۰ - بررسی و موافقت با تهیه وسایل اتوبوسرانی و برق و سایر نیازمندیهای عمومی از طریق تأسیس شرکتها و مؤسسات با رعایت قوانین کشور.

۱۱ - بررسی و موافقت پیشنهادات شهرداری در مورد فراوانی و ارزانی خواربار و اقدام در تأمین و توزیع مواد غذایی در موقع لازم مخصوصاً هنگام قحطی و پیش‌بینی و جلوگیری از کمیابی خواربار و تهیه میدانهای عمومی برای خرید و فروش خواربار و همچنین نظارت در صحت اوزان و مقادیر و مقیاس‌ها و ملزم ساختن اصناف به الصاق بر که قیمت بر روی اجنباء.

۱۲ - تصویب مقررات برای تنظیم آبهای شهر و اجاره و استجاره آبهای که برای مصرف شهر ضروریست و جلوگیری از تجاوز و تصرفان شهری.

۱۳ - موافقت با ایجاد و توسعه معابر و خیابانها و میدانها و باغهای

عمومی بر طبق مقررات قانون توسعه معابر.

۱۴ - تصویب مقررات لازم برای اراضی غیر محصور شهر از نظر پهداشت و آسایش عمومی و عمران و زیبائی شهر.

شهر گت در انتخابات

شورای شهر

هر حوزه شهرداری اجتماعی دارد بنام انجمن شهر که اعضای آن از طرف اهالی مستقیماً و بارأی مخفی باکثریت نسبی برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند و برای اینکه هر کس بسهم خود در تأمین فرهنگ و

بهداشت و ضروریات زندگانی عمومی کمک کرده و قدم مؤثری برداشته باشد لازم است در انتخابات شورای شهر شرکت نماید.

تعداد اعضای انجمن شهرها عبارتند از:

تهران ۳۰ نفر (۱۰ حوزه هر حوزه ۳ نفر).

شهرهای از ۱۵۰ هزار نفر جمعیت بیلا ۱۵ نفر (۵ حوزه ۳ نفری).

شهرهای از ۱۰۰ هزار تا ۱۵ هزار جمعیت ۱۲ نفر (۴ حوزه هر حوزه ۳ نفر).

شهرهای از ۵۰ تا ۱۰۰ هزار جمعیت ۹ نفر (۳ حوزه هر حوزه ۳ نفر).

شهرهای کمتر از ۵۰ هزار نفر جمعیت ۷ نفر (بدون حوزه).

شهرهای کمتر از ۱۰ هزار نفر جمعیت ۵ نفر (بدون حوزه).

انتخاب کننده باید واجد شرایط زیر باشد:

۱. تابعیت ایران.

۲. داشتن لااقل پیست سال تمام شمسی.

۳. توطن در محل انتخاب و بالااقل سکونت در آنجا از ۶ماه قبل از انتخابات و یا آنکه شخصاً در آن حوزه بکسب و باحرفه معینی اشتغال داشته باشد و در صورتیکه محل سکنی و محل کسب یا حرفة مختلف باشد فقط محل سکنی معتبر است.

۴. عدم محکومیت بجنایت یا جنحه ایکه موجب محرومیت از حقوق اجتماعی است.

۵. محجور نبودن و عدم محکومیت بورشکستگی بتقصیر

انتخاب شونده باید دارای شرایط زیر باشد:

۱- تابعیت ایران.

۲- داشتن سی سال تمام شمسی.

۳- توانایی خواندن و نوشتن فارسی باندازه کافی.

۴- لااقل سه سال ساکن محل انتخاب باشد.

۵- عدم محرومیت از حقوق اجتماعی.

۶- محجور نبودن و عدم محکومیت بورشکستگی بتقصیر.

أشخاصیکه از انتخاب شدن محرومند عبارتند از:

۱- نخست وزیر و وزیران و معاونین آنها و نمایندگان مجلسین در تمام کشور و استانداران و فرمانداران و شهرداران و بخشداران و معاونین آنها و رؤسای دادگاهها و شهرداران و بخشداران و معاونین آنها و رؤسای دادگاهها و دادستانها و بازپرسان و رؤسای ادارات دولتی در حوزه مأموریت خود.

۲- افسران و نفرات شهربانی و زاندارمری و ارشاد و همدیفان آنها از هر دسته تاموقعیکه در خدمت هستند از انتخاب کردن و انتخاب شدن محرومند.

۳- هیچیک از کارمندان و کارگران ادارات و بنگاههای دولتی و شهرداری و بنگاههای وابسته به دولت و کسانیکه بنحوی از انحصار شهرداری مستمر احقوق و یا کمک مالی دریافت میدارند در حوزه مأموریت خود نمیتوانند انتخاب شوند مگر اینکه قبل از اعلان انتخاب منتظر خدمت یا بازنشسته یا استعفا داده باشند که در این صورت انتخاب آنان مانع ندارد.

۴- رؤسا واعضاء هیئت مدیره و مدیران عامل شرکتها و کسانی که تأمین تمام یا قسمتی از حوائج عمومی حوزه شهرداری از قبیل خواربار، وسایل نقلیه، برق، آب، دارو و امثال اینها را بهده دارند نمی‌توانند بعضیت انجمن شهرداری محلی که مرکز فعالیت آنهاست انتخاب شوند.

بنابر آنچه درباره انجمن شهر و وظایف آن گذشت و با توجه به شرایط انتخاب کننده و انتخاب شونده هر کس ملزم است در شورای شهر شرکت نموده یا بسهم خود با شهرداری همکاری کرده و در تأمین حوائج عامه و بهبود زندگی مردم و سایر مسائل مربوط به محل سکونت خود از نظر نوع دوستی شرکت و در طرح اجرای نقشه‌های مفید کوشای بشد.

محقتویات اوراق شناسنامه

هر کس برای آنکه مشخصاتش مانند اسم، فامیل، سال تولد، و محل تولد و تبعیت او و اینکه آیا متاهل است یا مجرد و اگر متأهل است دارای چند اولاد می‌باشد معلوم گردد دارای دفترچه ایست که سجل و یا شناسنامه خوانده می‌شود و درواقع معرف اوست.

این شناسنامه را اداره ثبت آمار و احوال برای هر نژادی که با بعرصه حیات می‌گذارد بنام او صادر و ثبت مینماید.

در صفحه اول هر شناسنامه تاریخ تولد و نام و نام خانواده و اسما پدر و مادر دارنده شناسنامه و شمارایکه آن شناسنامه در دفتر کل آمار به ثبت رسیده نوشته شده و نیز عکس صاحب شناسنامه به آن صفحه الصاق گردیده است.

در صفحات بعد وقایع مهم چهار کانه زندگی یعنی ازدواج، تولد طلاق، فوت بر حسب دفعه هریک از آنها به ثبت میرسد.
ثبت وقایع مزبور بسیار ضروری و چنانچه تأخیری در آن بعمل آید از نظر قانون و مقررات برای مسئول تولید اشکال مینماید.

وظایف انسان نسبت بوطن

انسان همانطوری که در نگاهداری و مواظبت اثاث و لوازم خانه خود کوشش و مراقبت دارد و با اعضاء خانواده در کمال صمیمیت و مهربانی رفتار میکند و در غم شادی و ضرر و نفع آنان شریک است، در موطن خود و نسبت به همنوعان خویش نیز همین وظایف را دارد.

حفظ وطن که منزله خانه عمومی است، بعده فرد مردم هر کشور را گذار گردیده و افراد هر مملکت باید در راه سر بلندی موطن خود نسبت یکدیگر مهر بان و همراه و متحد و در غم و شادی هم شریک باشند. در امور مختلف به بیاری دهنده و حقوق یکدیگر را رعایت نمایند و از فریب دادن همنوعان خود در امور مختلف احتراز جویند و در رعایت قولان و مقررات توجه داشته و از سلب آزادی یا ایجاد مزاحمت جهت دیگران خودداری کنند و هنگام وقوع حوادث تلخ و وقایع ناگوار که موجب تهدید استقلال وطن و یا باعث بخطرافتادن جان عده‌ای از هموطنان میگردد باید در مقام مجاهدت و بحکم انسانیت گاه در مقام بذل جان برآمده و بخطرا

حافظت این میراث بر بباء از هیچ نوع فداری مضایقه نکنند.

اهمیت وطن

و علاقه با ن

وطن خانه بزرگی است که افراد در آن زاد و ولد مینمایند و از آب و هوا و سایر مقتضیات طبیعی آن برخوردار شده و تابع یک سلسله

قوایین سیاسی و مقررات اخلاقی و دینی و اجتماعی آنجا میباشد.
 هر کس وطن را از خود و خود را از آن وطن میداند و برای حفظ
 و حراست آن و سایر هموطنان خود که بمنزله خواهران و برادران او
 هستند از هیچ نوع کوشش و مجاهدت و در موقع ضرور از بذل جان و
 مال مضایقه خواهد داشت زیرا وطن میراث مقدسی است که پدران ما
 درسایه کوشش و جانبازی آنرا حفاظت نموده و از گزند حوادث بر کنار
 داشته و از خلف بهسلف رسانیده اند و بهمین سبب هر فردی برای افتخار
 و سربلندی وطن و هموطنان خود وظایفی دارد که در انجام آنها کاملا
 ملزم و مقید است.

ملت ایران در انجام این وظایف در قرون متمادی ضرب المثل بود
 و زاه و رسم را در میان این کشور همواره سر مشق سایر ملل و روح ایمان
 بوطن که از خصائص ملی مردم این کشور است همیشه در تاریخ مبارزات
 شرافتمندانه ملل عالم متجلی بوده است.

وطن را بجان و بدل دوست دار

سر افshan پیايش روان کن نثار

گرامی وطن مهربان مام ماست

از او شادی و رامش و کام ماست

وطن خوابگاه نیا کان بود

وطن مایه عزت و شان بود

نگر تا چه گفت آن حکیم بزرگ

بشنامه آن دفتر بس سترک

چو ایران نباشد تن من مباد

بدین بوم و بر زنده یستکن؛ مباد

سیم سر بسر تن بکشتن دهیم

از آن به که کشور بدشمن دهیم

چنین گفت هوبد که مردن بنام

به از زنده دشمن بر او شاد کام

دگر کشت خواهد همی روزگار

چو نیکو تر از مرد در کار زار

بنابراین، بشرحی که در کتب تاریخی خوانده و بر عالی بقاء مملک و یا عوامل سقوط و زوال بعضی از ممالک واقع شده ایم باید گفت هر ملتی که در غم و شادی هم شریک و برای افتخار و عظمت و سربلندی وطن و حفظ آزادی و استقلال کشور خود حتی از بدل جان هم مضایقه نکند همیشه زنده و جاوید خواهد ماند و چنانچه تفرقه و اختلاف و فقدان وحدت عقیده در میان ملتی وجود داشته باشد سقوط برای آن ملت و جامعه حتمی و مسلم خواهد بود.

اهمیت تاریخ ایران

کشور ایران تاریخ بسیار کهن و قدیمی دارد.

تاریخی که دوش بدوش فداکاری ها و افتخارات نیاکان ما در راه پر فراز و نشیب حوادث روزگار همواره سربلند وفاتح ادامه حیات داده است. سیر تاریخ ایران و وقوف بمبارزه و جانبازی هائی که ملت ایران در راه حفظ استقلال و کوتاه نمودن دست اجنب از دامان وطن در طی قرون متعددی از خود نشان داده برای همه مردان شر افتمند عالم و همه دوستداران استقلال و شیفتگان عظمت کشور خود درس تجربه و سرمشق عالم انسانیت است.

تاریخ ایران آگینه تمام نمائی است که زندگانی مردان مجاهد

و خادمین اشرار ادرخود مذهبیکس نموده و درس عشق بوطن و ایمان
بحق وعدالت را بجهانیان میآموزد.

شرح تاریخ ایران قبل از اسلام و قیام و انقلاباتیکه قهر مانان تاریخ
کشور مادر اسلام برای درهم ریختن شالوده قدرت عرب و خلفاء
مردانی و عباسی نمودند و همچنین سیاست و تدبیر یکه رجال ایران از قرن
هفتم تا نهم هجری جهت خنثی کردن عملیات وحشیانه مغول بکار بستند
و نیز سایر اتفاقات مهمیکه در طول تاریخ معاصر ایران در این مملکت
بوقوع پیوسته و در صفحات تاریخ این کشور برای همیشه نقش بسته شایان
بسی توجه و سرمشق سایر ملل آزاد جهان خواهد بود.

خدمات بزرگان علمی و ادبی

ایران تمدن جهان

ایران علاوه بر اهمیتی که از نظر تاریخ سیاست داراست از لحاظ
تاریخ ادبیات و داشتن شعر اونویسندگان عالیقدر و علماء و محققین معروف
و صنعتگران ماهر مقام شامخی در دنیای علم و ادب بدست آورده و در پی
ریزی تمدن امروزی بشر بانجام خدمات ذیقیمتی نائل آمده و سهم بزرگی
راد است. و با اینکه تندباد حوادث در طی قرون متعدد خسارات فراوان
و غیر قابل جبرانی برپیکر تمدن ایران وارد نموده و گنجینه‌های علم و ادب
کشور ما را بی‌غمابرده و رجال و معاریف این کشور را متوازی و منزوی و
احیاناً مانند شیخ عطار و خواجه شمس الدین محمد جوینی را
طبعه تیغ بیدربغ مغلان ساخته وابنیه و آثاریکه ادست رنج هنرمندان
و صنعتگران ماهر و مشهور ایران بوده ویران کرده معذلك استعداد و
نبوغ ایرانی در همین شرایط مشکل و طاقت فرسا چون ستاره‌های تابناک
بصوره و اسامی کوناگون مانند شاهنامه فردوسی، بوستان و گلستان

سعدی، مشنوی، مولوی، و آثار پر ارزش ابوعلی سینا و دیوان حافظ و غیره در آسمان علم و ادب عالم تایید گرفت و رشحات آن راه موافقیت و رستگاری بشر را در سنگلاخ حوادث زندگی روشن ساخت و انسان را بسیر کمالات نفسانی سوق داده است.

لزوم دفاع از وطن

هر کشوری در طول تاریخ خود بارها مورد حمله و هجوم اجانب واقع شده است. در این حملات اگر روح وحدت و ایمان بوطن و علاقه به استقلال کشور که از خصائص ملی است در نهاد مردم وجود داشته باشد سخت‌ترین حملات دفع و قوی‌ترین ارتش‌ها مغلوب و مؤثر ترین تجهیزات جنگی در مقابل نیروی لایزال عشق به استقلال و عظمت و سر بلندی وطن بلا اثر خواهد ماند و سرانجام بایاس و شکست مواجه خواهند گردید. اگر وحدت هدف و عقیده و روح ایمان و فداکاری در رام عظمت میهن میان مردم کشور ضعیف و یابنا بر مقتضیات سیاسی و فرهنگی وجود نداشته باشد چنین ملتی در سیر تاریخ حوادث نه تنها بدشواری طی طریق خواهد کرد بلکه نیمه راه بازمانده و نامش برای همیشه از سینه تاریخ جهان محو خواهد شد.

زیان فرار از دفاع

فرار از دفاع عمل سیار قبیح و ناشایسته است. از روزگاران پیش و در میان کلیه ملل، کسی که در دفاع از موطن خود کوتاهی میکرد و یا از میدان نبرد میگریخت منفور ترین افراد محسوب و در بعضی از ملل محکوم باعذام میشد.

در صفحات تاریخ مبارزات شرافتمندانه ملل عالم، دفاع ملت ایران و همچنین یونانیها از زادگاه خود فضل بزرگی بخود اختصاص داده و

پایداری در مقابل تجاوزات دول مهاجم، باعث افتخار نیاکان این ملت کهنه سال بوده است.

افراد شرافتمند و مردم رشید ایران در طول قرن های متمادی و جب بوجب از خاک میهن خود دفاع نموده و آنرا باخون خویش گلگون نموده اند تا استقلال کشور و تخت و تاج شاهنشاهی را مصون دارند.

امروز دفاع از وطن علاوه بر اینکه از نظر اصول اخلاق وظیفه مقدس و ضروری هر فردی است، سرپیچی از آن موجب فساد اجتماع و سقوط مملکت و سلب آزادی از آحاد و افراد آن جامعه خواهد شد.

در ممالک متفرقی عالم هر کس در دفاع از وطن قصوری روادار دویا از جبهه نبرد بگریزد بر طبق قانون محکوم میباشد.

وفداکاری در راه هیهن

هر گاه خطری متوجه کشوری شود و یا عواملی سلب آزادی و استقلال از اجتماعی را نماید، وظیفه مردم آن مملکت اینستکه برای رفع خطر بایکدیگر متعدد شده و در راه حفظ تمامیت ارضی واستقلال موطن خود از بذل مال و بهنگام ضرور از نثار جان مضایقه ننمایند.

کشور ایران در طی قرن های متمادی کراراً معرض حمله و هجوم طوایف مختلفه قرار گرفته ولی همیشه مردم رشید و میهن دوست و شیفتگان افتخار و سر بلندی ایران در مقابل دشمنان وطن در کلیه شرایط ایستادگی نموده و بخاطر حفظ استقلال کشور و جامعه از هیچ نوع کوشش و فداکاری خودداری نداشته و نام پر افتخاری در تاریخ حیات سیاسی مردان فداکار و خادمین بشر از خود باقی نهاده اند.

نام این راد مردان بزرگ و سربازان راه استقلال ایران در

سینه تاریخ ایران و عالم همیشه جاوید و شیوه مردانه و راه و رسم
شرافتمندانه آنان سرمشق همه ملل جهان خواهد بود.

اطاعت از قوانین کشوری

در هر اجتماع برای برقراری نظم و ترتیب و جلوگیری از تجاوز افراد بحقوق یکدیگر و تامین آسایش مردم و تعیین وظایف و اختیارات آحاد و افراد جامعه، قوانین و مقرراتی وضع شده است. بعضی از این قوانین و مقررات جنبه اخلاقی دارد یعنی چون فاقد ضامن اجراست و عدم انجام آنها موجب مستولیت نخواهد بود اشخاص سود پرست و نفع طلب از اجرای این نوع وظایف سریعی نموده و شانه خالی مینمایند. ولی آن نوع قوانین و مقرراتی که بمقتضای زمان و مکان و چگونگی فرهنگ و فهم عمومی هر جامعه وضع شده همه در اجرای آنها ملزمند و چنانچه کسی از قوانین و مقررات موضوعه سر باز نزد بحکم همان قوانین تحت تعقیب و مجازات قرار خواهد گرفت.

بنابراین چون نظام اجتماع و وظایف افراد بر قوانین جاریه‌ی همان اجتماع استوار شده، هر کس در هر حال و مقامی است باید از آن قوانین اطاعت نموده و بمورد اجرا بگذارد.

مالیات و لزوم پرداخت آن

مالیات عبارت از پولی است که دولت بر طبق قانون برای گرداندن چرخه‌ای اجتماع به نسبت درآمد اشخاص دریافت میدارد و بمصرف پرداخت حقوق کارمندان دولت، توسعه و تعمیم فرهنگ و بهداشت، احداث و عمران زاهها، توسعه و ترویج کشاورزی و انجام امور عام المنفعه میرساند. سابقاً مالیاتی که در ایران وصول می‌شد بر اساس عادلانه و صحیحی

استوار نبود و بهمین سبب غالباً از مردمی که فاقد قدرت مالی بودند مالیات وصول میگردید و متنفذین و متمولین که حقاً باید مالیات پردازند بعلت اعمال قدرت از تادیه مالیات معاف میشدند. لیکن به دریج این حود مسول مالیات که موجب نارضایتی مردم و از کارافتادن چرخهای فعاله اقتصادی کشور گردیده بود متوجه و طی چند سال اخیر قوانین نسبتاً مفید، چهنهت اخذ مالیات وضع و تصویب شد و بمورد اجرا در آمد.

چون پرداخت مالیات در هر کشوری بمنزله کمک بدولت و جلو-

گیری از فقر و فساد و شیوع بیکاری است، پس هر کسی که بحکم قانون ملزم پرداخت مالیات است باید پردازد تا باین ترتیب به سعادت خود و جامعه کمک کرده و باز جام وظیفه ملی و اجتماعی خود عمل کرده باشد.

قانون اساسی ایران

و مختصری از تاریخ آن

کشور ایران قبل از صدور فرمان مژروطه (۱۴ جنادی ۱۳۲۴)

دارای حکومت استبدادی بود باین معنی که اغلب پادشاهان و متنفذین مملکت بنابر میل و اراده خود به عملی که مایل بودند مبادرت کرده و از هر اقدامی که نفع خود را آن نبود خودداری نمینمودند.

حکام و اکثر مأمورین دولت با توجه بچگونگی حکومت هاوا اتکاء آنها از بازخواست اعماق و بدون مانع و رادعی دست تجاوز بیجان و مال مردم دراز نموده و برای تأمین منافع خود از هیچ چگونه عملی رویگردان نبودند.

رفتار ظالمانه سلاطین و ظلم و ستم حکام و مأمورین دولت سرانجام

مردم ایران را بستوه آورد و آنانرا برای درهم شکستن اینواع حکومتهای
جابر با یکدیگر متحده و هم آهناک نمود و ایشانرا کراراً بکشمکش و
مبادرات داهنه داری علیه هیئت حادمه برانگیخت و بطوریکه دانش
آموزان عزیز اطلاع دارند سرانجام در زمان سلطنت مظفر الدین شاه
قاجار بصورت انقلاب بزرگ مشروطیت در آمد.

مردم ایران بر هبری شخصیتهای بزرگ ملی و سیاسی از مظفر الدین شاه

«مظفر الدین شاه قاجار»

تقاضا نمودند برای
اینکه از تجاوز حکام
و مامورین دولت
جلو کشی بعمل آید
و حقوق افراد محفوظ
باشد و کسی نتواند
بر مال و جان مردم
دست تعدي دراز کند
و همه مردم ایران در
برابر قانون و مقررات
باهم یکسان و مانند
ملل مترقی عالم از نعمت

آزادی برخوردار باشند فرمان حکومت مشروطه را اعلام دارد.
مظفر الدین شاه تاموقعيکه عین الدوّله نخست وزیر بود بتقاضای
مردم وقی نگذاشت و اصولاً بعلت اقدامات این نخست وزیر بجنیش
بزرگ نهضت مقدس آزادی خواهان ایران پی نبرد واژ مردم فاصله پیدا کرد

از مستدعيات آنان بی خبر ماندولی همینکه بتدریج بر جریان این نهضت واقع
گردید عین الدوله را از کاربر کنار و میرزا نصرالله خان مشیر الدوله که
ردی آزاده و نیک نفس بود بنخست وزیری بر گزیدسر انجام در تیجه اقدامات
ین نخست وزیر پیشنهاد مشروطه خواهان را پذیرفت و در ۱۴ جمادی الثاني
۱۲۲۶ هجری قمری فرمان مشروطه را صادر کرد و مردم ایران آزادی
بطا نمود و نام نیکی از این رهگذر از خودباقی گذاشت.
پس از صدور فرمان مشروطه جمعی از رجال و معاريف کشور

اَللّٰهُمَّ كَرِّ اَوْسَعْ وَلَعْلَّ عَلَيْهِ الْبَرَزَقُ

مسنون	عدل کلمات	آن دران	به	تاریخ احتمال	اطلاعات
و مظفر الدین					

بزرگ و لمهه بمال مدت آذربایجان تیمور محبس بزرگی مل و نظام نامه اان را با هنرمند
ذرمود و لکه داشت بزرگ و سار و دلیت بزرگ ایان باید و بتریت کار مشغیر شوند نیست!
متوجه فرودنگر بقیه عده عزم شد از فرازه

فرمانی است که مظفر الدین شاه بوسیله محمد علیمیرزا جهت مردم

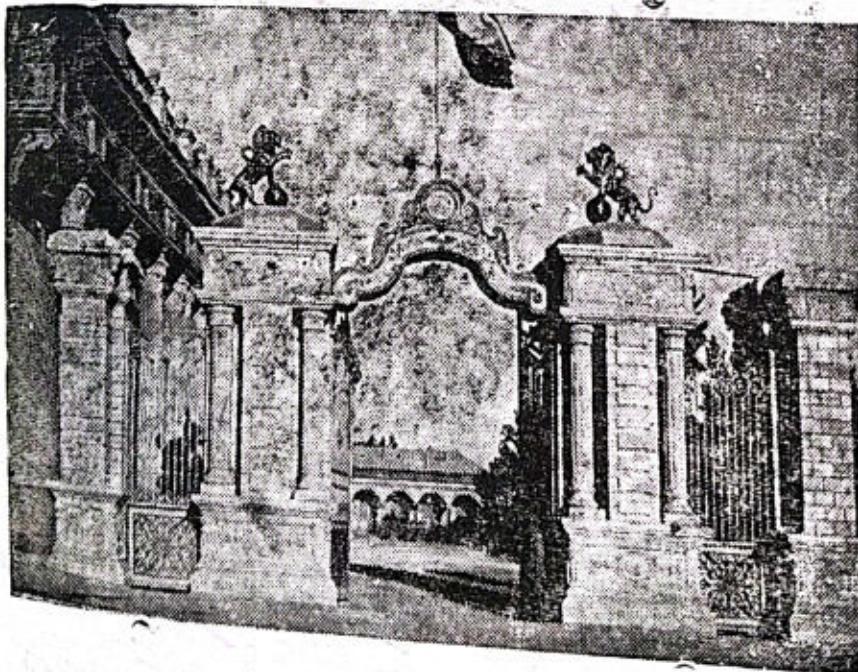
آذربایجان صادر نموده است

«تلکرافی که مظفر الدین شاه بولیعهد ایران محمد علیمیرزا بتبریز»

«مخابره نموده واورا باعلام فرمان مشروطه بشارت میدهد»

برای تهیه و تدوین قانون اساسی بایکدیگر وارد شور و مذاکره شدند
 قانون اساسی ایران را در ۵۱ فصل و هتم آنرا در ۱۰۷ اصل تدوین نمودند
 که اساس حکومت مشروطه و شالوده برخورداری مردم ایران از موهبت
 آزادی محسوب و بموجب آن، اعمال و رفتار و وظیفه هر کس معین و
 منطبق با قانون و مقرراتی شد و باین ترتیب فصل تازه‌ای در تاریخ جان
 سیاسی و اجتماعی مردم این کشور بوجود آمد.
 بموجب قانون اساسی قوای سه گانه مجریه - مقننه - قضائیه
 از یکدیگر تفکیک و مداخله قوه‌ای در قوه دیگر بکلی منوع
 گردید.

قوه مقننه با اختیار مجلسین شورای ملی و سنا در آمدو قوه مقننه

« در ورودی مجلس شورای ملی »
 بهده هیئت قضات تفویض و قوه مجریه نیز به هیئت دولت او گذار شد
 فرماندهی عالی قوای بري و بحری و انحصار مجلس و انتخاب نخست وزير

عزل و نصب وزراء و اعلام جنایت و مصلح پادشاه تفویض کردید و لیز به موجب
قانون پادشاه از هر گونه مسئولیت مبری شد.

« مجلس آزادی که در باغ مجلس شورا ایلی بافتخار پیروزی
نصب شده است »

نهن فرمان هشتر و طیت

جناب اشرف صدر اعظم از آنجا که حضرت باری تعالیٰ جل جلاله سر رشته ترقی و سعادت ممالک می‌رسد ایران را بکف کفایت‌عاشرین و شخص همایون ما را حافظ حقوق قاطبه اهالی ایران و رعایتی صدیق خودمان قرار داده لهذا در این موقع که رأی اراده همایون ما بدان نهان گرفت که برای رفاهیت و امنیت قاطبه اهالی ایران و تشبید و تایید مبار دولت اصلاحات مقتضیه بمروز در دروازه دولتی و مملکتی بموقع اجر گذارده شود چنان مصمم شدیم که مجلس شورای ملی از منتخبین شاهزادگان و علماء و قاجاریه واعیان و اشراف و ملاکین و تجار و اصناف به انتخاب طبقات مرقومه در دارالخلافه طهران تشکیل و تنظیم شود در مهام امور دولتی و مملکتی و مصالح عامه مشاوره و مذاقه لازم را بعمل آورده و بهیئت وزرای دولتخواه ما در اصلاحاتی که برای سعادن و خوشبختی ایران خواهد شد اعانت و کمک لازم را بینماید و در کمال امنیت و اطمینان عقاید خود را در خیر دولت و ملت و مصالح عامه و احتیاجات قاطبه اهالی مملکت بتوسط شخص اول دولت بعرض برساند که بصحة همایونی موشح و بموضع اجرا گذارده شود بدیهی است که بمحبایز دستخط مبارک نظامنامه و ترتیبات این مجلس و اسباب و لوازم تشکیل آنرا موافق تصویب و امضای منتخبین از این تاریخ مرتب و مهیا خواهد نمود که بصحة ملوکانه رسیده و بعون الله تعالیٰ مجلس شورای مرقوم که نکهبان عدل هاست افتتاح و به اصلاحات لازمه امور مملکت و اجرا قوانین مقدس شروع نماید و نیز مقرر میداریم که سواد دستخط مبارک را اعلان و منتشر نماید تا قاطبه اهالی از نیات حسنہ ما که تمامآ راجع

بترقی دولت و ملت ایران است کما ینبغی مطلع و مرفه الحال مشغول
دعاگوئی. دوام و این نعمت بی زوال باشند.

در قصر صاحقرانیه بتاریخ ۱۴ شهر جمادی الثانیه ۱۳۲۴ هجری

درسال یازدهم سلطنت ما

محل صحه همایونی

قانون اساسی

بشر حیکه قبلاً بیان شد قانون اساسی ایران شامل ۱۵ اصل میباشد که اینک بذ کر فصول قانون اساسی میپردازیم :

آنکه مطابق فرمان معدالت بنیان همایونی مورخ ۱۴ جمادی الآخر ۱۳۲۴ از برای ترقی و سعادت ملک و ملت و تثیید مبانی دولت و اجرای قوانین شرع حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله امر بتأسیس شورای ملی فرمودیم و نظر بدان اصل اصیل که دریک از افراد اهالی مملکت در تصویب و نظارت امور عمومی قدر مراتبهم محق و سهیمند تشخیص و تعیین اعضاء مجلس را با انتخاب ملت محول داشتیم اینک که مجلس شورای ملی بر طبق نیات مقدسة مافتتاح شده است و مواد نظامنامه اساسی شورای ملی را که مشتمل بوظایف و تکالیف مجلس مزبور و حدود و روابط آن نسبت بدارات دولت است از قرار اصول ذیل مقرر میفرماییم :

اصل اول - مجلس شورای ملی بمحض فرمان معدالت بنیان مورخ چهاردهم جمادی الآخر ۱۳۲۴ مؤسس و مقرر است.

اصل دوم - مجلس شورای ملی نماینده قاطبه اهالی مملکت ایران است که در امور معاشی و سیاسی وطن خود مشارکت داردند.

اصل سوم - مجلس شورای ملی که است از اعضا کی که در طهران و ایالات انتخاب میشوند و محل انعقاد آن در طهران است.

اصل چهارم - عده انتخاب شوندگان بمحض انتخاب نامه علیحده از برای طهران و ایالات فعلای گتصد و شصت و دو نفر شده است و بر حسب ضرورت

عده مزبوره تزايد تواند يافت الی دویست نفر
اصل پنجم- منتخبین از برای دو سال تمام انتخاب میشوند و ابتداء
 این مدت از روزی است که منتخبین ولایات تمامًا در طهران حاضر خواهند
 شد پس از انقضاء مدت دو سال باید نمایندگان مجددًا انتخاب شوند و
 مردم مختارند هر یک از منتخبین سابق را که بخواهند واز آنها راضی
 باشند دوباره انتخاب کنند.

اصل ششم- منتخبین تهران لدالحضور حق انعقاد مجلس را داشته
 مشغول مباحثه و مذاکره میشوند رأی ایشان در مدت غیبت منتخبین ولایات
 باکثیریت مناطق اعتبار و اجراء است

اصل هفتم- در موقع بمذاکرات باید اقلًا دو ثلث از اعضاء
 مجلس حاضر باشد و هنگام تحصیل رأی سه ربع از اعضاء باید حاضر بوده
 و باکثیریت آراء وقتی حاصل میشود که بیش از نصف حضار مجلس
 رأی بدهند

اصل هشتم- مدت تعطیل و زمان اشتغال مجلس شورای ملی
 بر طبق نظام نامه داخلی مجلس بتشخیص خود مجلس است و پس از تعطیل
 تا بستان باید مجلس از چهاردهم میزان که مطابق جشن افتتاح اول مجلس

تفصیر اصل هفتم قانون اساسی

تصویب ۷ جمادی الاولی مطابق ۱۶ نور ۱۳۲۹ قمری

ماده ۱- مراد از دو ثلث اعضاء مجلس و سه ربع که در اصل هفتم قانون اساسی
 منظور است دو ثلث و سه ربع اعضاء حاضر در مرکز است در صورتی که عده حاضرین در مرکز
 باندازه‌ای باشد که قانوناً مجلس بتواند تشکیل شود

ماده ۲- مراد از عبارت آخر ماده هفتم قانون اساسی اکثریت آراء وقتی
 حاصل میشود که بیش از نصف حضار مجلس رأی بدهند این است که رد یا قبول مطلب
 مطرح شده وقتی حاصل می‌شود که بیش از نصف حضار برد یا بقبول آن مطلب رأی بدهند.

است مفتوح و مشغول کار شود.

اصل نهم - مجلس شورای ملی در موقع تعطیل فوق العاده منعقد تواند شد.

اصل دهم - در موقع افتتاح مجلس خطابه‌ای بحضور همایونی عرض کرده بجواب خطابه از طرف قرین الشرف ملوکانه سرافراز و مباری می‌شود.

اصل یازدهم - اعضاء مجلس بدوأ داخل مجلس می‌شوند باید بترتیب ذیل قسم خورده و قسمنامه را امضاء نمایند:

صورت قسم ناده

مال شخصی که در ذیل امضاء کرده ایم خداوند را بشهادت می‌طلبیم و بقرآن قسم یاد می‌کنیم مدام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق این نظامنامه محفوظ و مجری است تکالیفی را که بما رجوع شده است مهما امکن با کمال راستی و درستی و جدوجهد انجام بدھیم و نسبت باعث حضرت شاهنشاه متبع عادل مفخم خودمان صدیق و راستگو باشیم و به اساس سلطنت و حقوق ملت خیانت ننماییم و هیچ منظوری نداشته باشیم جزو ای و مصالح دولت و ملت ایران

اصل دوازدهم - بهیچ عنوان و بهیچ دست آویز کسی بدون اطلاع و تصویب مجلس شورای ملی حق ندارد متعرض اعضای آن بشود اگر احیاناً یکی از اعضاء مرتكب جنیجه و جنایتی شود و در حین ارتکاب جنایت دستگیر کردد باز باید اجرای سیاست درباره او با استحضار مجلس باشد.

اصل سیزدهم - مذاکرات مجلس شورای ملی از برای آنکه نتیجه آنها موقع اجرا گذارد تواند شد باید علنی باشد روزنامه نویس و تماشاجی

مطابق نظامنامه داخلی مجلس حق حضور واستماع دارند بدون اینکه حق نطق داشته باشند تمام مذاکرات مجلس را روزنامه جات میتوانند بطبع بررسانند بدون تحریف و تغییر معنی تا عame ناس از مباحث مذاکره و تفاصیل کزارشات مطلع شوند هر کس صلاح اندیشه در نظر داشته باشد در روزنامه عمومی برنگارد تا هیچ امری از امور در پرده و بر یچکس مستور نماند لهذا عموم روزنامه جات مادامیکه مندرجات آنها مخل اصلی از اصول اساسیه دولت و ملت نباشد مجاز و مختارند که مطالب مفید عام المنفعه را همچنان مذاکرات مجلس و صلاح اندیشه خلق را برآن مذاکرات بطبع رسانیده منتشر نمایند و اگر کسی در روزنامه‌جات و مطبوعات برخلاف آنچه ذکر شده و با غرض شخصی چیزی طبع نماید یا تهمت و افتراء بزند قانوناً مورد استنطاق و محاکمه و مجازات خواهد شد.

اصل چهاردهم - مجلس شورای ملی بمحبوب نظامنامه علیحده موسوم بنظامنامه داخلی امور شخصی خود را از قبیل انتخاب رئیس و نواب رئیس و منشیان و سایر اجزاء و ترتیب مذاکرات و شعب وغیره منظم و مرتب خواهد کرد.

اصل پانزدهم - مجلس شورای ملی حق دارد در عموم مسائل آنچه را صلاح ملک و ملت میداند پس از مذاکره و مدافعت از روی راستی و درستی عنوان کرده بارعاًیت اکثریت آراء در گمال امنیت و اطمینان با تصویب مجلس سنا بتوسط شخص اول دولت بعرض برسانند که بصفه همايونی موضع و موقع اجرا گذارده شود.

اصل شانزدهم - کلیه قوانینی که برای تثیید مبانی دولت و

سلطنت و انتظام امور مملکتی و اساس وزارت‌خانه‌ها لازم است باید
بتصویب مجلس شورای ملی برسد.

اصل اهفدهم - لواح لازمه را در ایجاد قانونی یاتغییر و تکمیل
و نسخ قوانین موجوده مجلس شورای ملی در موقع لزوم حاضر مینماید که
باتصویب مجلس سنا بصحه همایونی رسانده بموقع اجرا گذارد شود.

اصل هیجدهم - تسویه امور مالیه جرح و تعديل بودجه تغییر در
وضع مالیات‌وارد و قبول عوارض و فروعات و همچنان ممیزی‌های جدیده
که از طرف دولت اقدام خواهد شد بتصویب مجلس خواهد بود.

اصل نوزدهم - مجلس حق دارد برای اصلاح امور مالیاتی و تسهیل
روابط حکومتی در تقسیم ایالات و ممالک ایران و تجدید حکومت‌پاس از
تصویب مجلس سنا اجرای آرای مصوبه را از اولیای دولت بخواهد.

اصل بیستم - بودجه هر یک از وزارت‌خانه‌ها باید در نیمه آخر هرسال
از برای سال دیگر تمام شده پانزده روز قبل از عید نوروز حاضر باشد.

اصل بیست و یکم - هرگاه در قوانین اساسی وزارت‌خانه‌ها
قانونی جدید یا تغییر و نسخ قوانین مقرره لازم شود باتصویب شورای ملی
صورت خواهد گرفت اعم از اینکه لزوم آن امور از مجلس عنوان یا از
طرف وزرای مستول اظهار شده باشد.

اصل بیست و دوم - مواردی که قسمتی از عایدات یادارانی دولت
و مملکت منتقل یافروخته می‌شود یا تغییری در حدود و تغور مملکت لزوم
پیدا نمی‌کند بتصویب مجلس شورای ملی خواهد بود.

اصل بیست و سوم - بدون تصویب شورای ملی امتیاز تشکیل
کمپانی و شرکتهای عمومی از هرقیل و به عنوان از طرف دولت داده
نخواهد شد.

اصل بیست و چهارم- بستن عهد نامه‌ها و مقاوله نامه‌ها اعطای امتیازات (انحصار) تجارتی و صنعتی و فلاحتی وغیره اعم از اینکه طرف داخله باشد یا خارجه باید بتصویب مجلس شورای ملی بررسی باشندای عهد نامه‌های که استخار آنهاصلاح دولت عملت باشد.

اصل بیست و پنجم- استقرار ارض دولتی به عنوان که باشد خواه از داخله خواه از خارجه بالاطلاع و تصویب مجلس شورای ملی خواهد شد.

اصل بیست و ششم- ساختن راه‌های آهن یا شوشه خواه بخرج دولت خواه بخرج شرکت و کمپانی اعم از داخله و خارجه منوط بتصویب مجلس شورای ملی است.

اصل بیست و هفتم- مجلس در هرجانقضی در قوانین و یا مسامحه در اجرای آن ملاحظه کند بوزیر مسئول در آن کار اخطار خواهد کرد و وزیر مزبور باید توضیحات لازمه را بدهد.

اصل بیست و هشتم- هرگاه وزیری برخلاف یکی از قوانین موضوعه که بصحة همایونی رسیده اند به اشتباه کاری احکام کتبی یا شفاهی از پیشگاه مقدس ملوکانه صادر نماید و مستمسک مساهله و عدم مواظبت خود قرار دهد بحکم قانون مسئول ذات مقدس همایون خواهد بود.

اصل بیست و نهم- هروزیری که در امری از امور مطابق قوانینی که بصحة همایونی رسیده است از عهده جواب بر نماید و معلوم شود که نقض قانون و تخلف از حدود مقرر کرده است مجلس عزل اورا از پیشگاه همایونی مستدعی خواهد شد و بعد از وضوح خیانت در محکمه عدلیه، دیگر بخدمت دولتی منصب نخواهد شد.

اصل سی ام- مجلس شورای ملی حق دارد مستقیماً هر وقت لازم

این ایشان بتوسط هیئتی که مرکب از رئیس و شش نفر از اعضاء
طبقات زندگانی انتخاب گشود به عنوان پیشگاه مقدس همومنه درآمد
وقت شرفیابی را باید توسط وزیر دربار از حضور مبارک استبدان نمود.
اصل سی و یکم - وزراء حق دارند در اجلاس مجلس شورای

ملی حاضر شده و در جایی که برای آنها مقرر است نشسته مذکوران
مجلس را بشنوند و اگر لازم دانستند از رئیس مجلس اجازه نقط خواست
توضیحات لازمه را از برای مذاکره و مذاقه امور بدهند.

اصل سی و دوم - هر کس از افراد ناس میتواند عرض خالی برادران
یا شکایات خود را کتابخانه عرايض مجلس عرضه بدارد اگر طلب
راجع بخود مجلس باشد جواب کافی با خواهد داد و چنانچه مطلب راجع
بیکی از وزارت خانه ها است بدان وزارت خانه خواهد فرستاد که رسیدگی
نمایند و جواب مکفی بدهند.

اصل سی و سوم - قوانین جدیده که محل حاجت باشد در
وزارت خانه های مسئول انشاء و تنقیح یافته بتوسط وزراء مسئول بالاطلاق
صدر اعظم بمجلس شورای ملی اظهار خواهد شد پس از تصویب بصحه
همایونی موشح گشته بموقع اجرا گذاشته میشود.

اصل سی و چهارم - رئیس مجلس میتواند بر حسب لزوم شخصاً
یا بخواهش ده نفر از اعضاء مجلس یا وزیری، اجلاسی محرومانه بدون
حضور روزنامه نویس و تماشچی یا النجمی محرومانه مر که از عده منتخبی
از اعضاء مجلس تشکیل بدهد که سایر اعضاء مجلس حق حضور در آن
نداشته باشند لیکن نتیجه مذاکرات انجمن محرومانه وقتی مجری تواند شد
که در مجلس محرومانه باحضور شهربان منتخبین مطرح مذاکره شده

باکنریت آراء، قبول شود اگر مطلب در مذاکرات انجمن محروم نباشد در مجلس عنوان نخواهد شد و مسکوت عنه خواهد باند.

اصل سی و پنجم- اگر مجلس محروم با تقاضای رئیس مجلس بوده است حق دارد هر مقدار از مذاکرات را که صلاح بداند باطل است عموم برساند لکن اگر مجلس محروم با تقاضای وزیری بوده است افشاء مذاکرات موقوف با جازه آن وزیر است.

اصل سی و ششم- هر یک از وزراء میتواند مطلبی را که به مجلس اظهار کرده در هر درجه از مباحثه که باشد استرداد کند مگر اینکه اظهار ایشان با تقاضای مجلس بوده باشد دراین صورت استرداد مطلب موقوف بموافقت مجلس است.

اصل سی و هفتم- هر گاه لایحه وزیری در مجلس موقع قبول نیافت منضم بملاظهات مجلس عودت داده میشود وزیر مستول پس از رد یا قبول ایرادات مجلس میتواند لایحه مزبوره را در ثانی مجلس اظهار بداد.

اصل سی و هشتم- اعضای مجلس شورای ملی باید رد یا قبول مطالب را صریح و واضح اظهار بدارند واحدی حق ندارد ایشان را تحریص یا تهدید در دادن رأی خود نماید اظهار رد و قبول اعضای مجلس باید بقسمی باشد که روزنامه نویس و تماشاجی هم بتوانند ادراک کنند یعنی باید آن اظهار بعلامات ظاهری باشد از قبیل اوراق کبود و سفید و امثال آن

اصل سی و نهم- هر وقت مطلبی از طرف یکی از اعضای مجلس عنوان شود فقط وقتی مطرح مذاکره خواهد شد که اقلًا پانزده نفر از اعضای مجلس آن مذاکره مطلب را تصویب نماید دراین صورت آن عنوان

کتاباً بر مجلس مجلس تقدیم میشود. رئیس مجلس حق دارد که آن لایحه را بدوآ در انجمن تحقیق مطرح مذاقه قرار بدهد اصل چهلم - در موقع مذاکره و مذاقه لایحه مذکوره در اصل سی و نهم چه در مجلس وچه در انجمن تحقیق اگر لایحه مزبور را زاجع یکی از وزراء مسئول باشد مجلس باید بوزیر مسئول اطلاع داده که اگر بشود شخصاً و الا معاون او بمجلس حاضر شده مذاکره در حضور وزیر یامعاون او بشود سواد لایحه و منصبات آنرا باید قبل از وقت ازده روز الی یکماه باستثناء مطالب قوی از برای وزیر مسئول فرستاده باشند همچنان روز مذاکره باید قبل از وقت معلوم باشد پس از مذاقه مطلب باحضور وزیر مسئول در صورت تصویب مجلس با کثیر آراء رسمی لایحه تگاشته بوزیر مسئول داده خواهد شد که اقدامات مقتضیه را معمول دارد.

اصل چهل و یکم - هر گاه وزیر مسئول در مطلب معنون از طرف مجلس بمصلحتی همراه نشد باید معاذیر خود را توجیه و مجلس را مقاعد کند.

اصل چهل و دوم - در هر امری که مجلس شورای ملی از وزیر مسئولی توضیح بخواهد آن وزیر ناگزیر از جوابست و این جواب نباید بدون عذر موجه و بیرون از اندازه اقتضا، بعده تأخیر یافتد مگر مطلب محترمانه که مستور بودن آن در مدت معینی صلاح دوات و ملت باشد ولی بعداز اتفاقه مدت معین وزیر مسئول مکلف است که همان مطلب را در مجلس ابراز نماید.

اصل چهل و سوم - مجلس دیگری بعنوان سنا می که از شخصت نفر اعضاء تشکیل می یابد که اجلاس آن بعد از تشکیل مقارن اجلاس مجلس شورای ملی خواهد بود.